

Дарёларни тўйиниш манбалари:

- Музликлар;
- Қор қатламлари;
- Ёмғир сувлари;
- Ер ости сувлари.

Ўрта Осиё дарёларини уларнинг тўйиниш характерларига қараб қуйидаги тўрт типга бўлиш мумкин (В.Л.Шульц таснифи бўйича):

- 1. Музлик-қор сувларидан тўйинадиган дарёлар.
- 2. Қор-музлик сувларидан тўйинадиган дарёлар.
- 3. Қор сувларидан тўйинадиган дарёлар.
- 4. Қор ёмғир сувларидан тўйинадиган дарёлар.

Музлик-қор сувларидан тўйинувчи дарёлар

- Бу турдаги дарёларнинг тўйинишида баланд тоғлардаги асрий қор ва музликларнинг эришидан ҳосил бўлган сувлар энг кўп иштирок этади. Дарёларда оқим миқдори йиллар бўйича кам ўзгаради ва тўлин сув даври июл-август ойларида кузатилади (Панж, Вахш, Зарафшон, Исфара, Сўх дарёлар мисол бўлади).

Қор-музлик сувларидан тўйинувчи дарёлар

- Бу турдаги дарёлар оқими кўпроқ мавсумий қор ва камроқ миқдорда мангу қорларнинг эришидан ҳосил бўлади. Дарёларда тўлин сув даври май-июн ойларида кузатилади (Норин, Қорадарё, Пском, Чатқол, Тўполангдарё, Кофирнихон дарёлар мисол бўлади).

Қор сувларидан тўйинувчи дарёлар

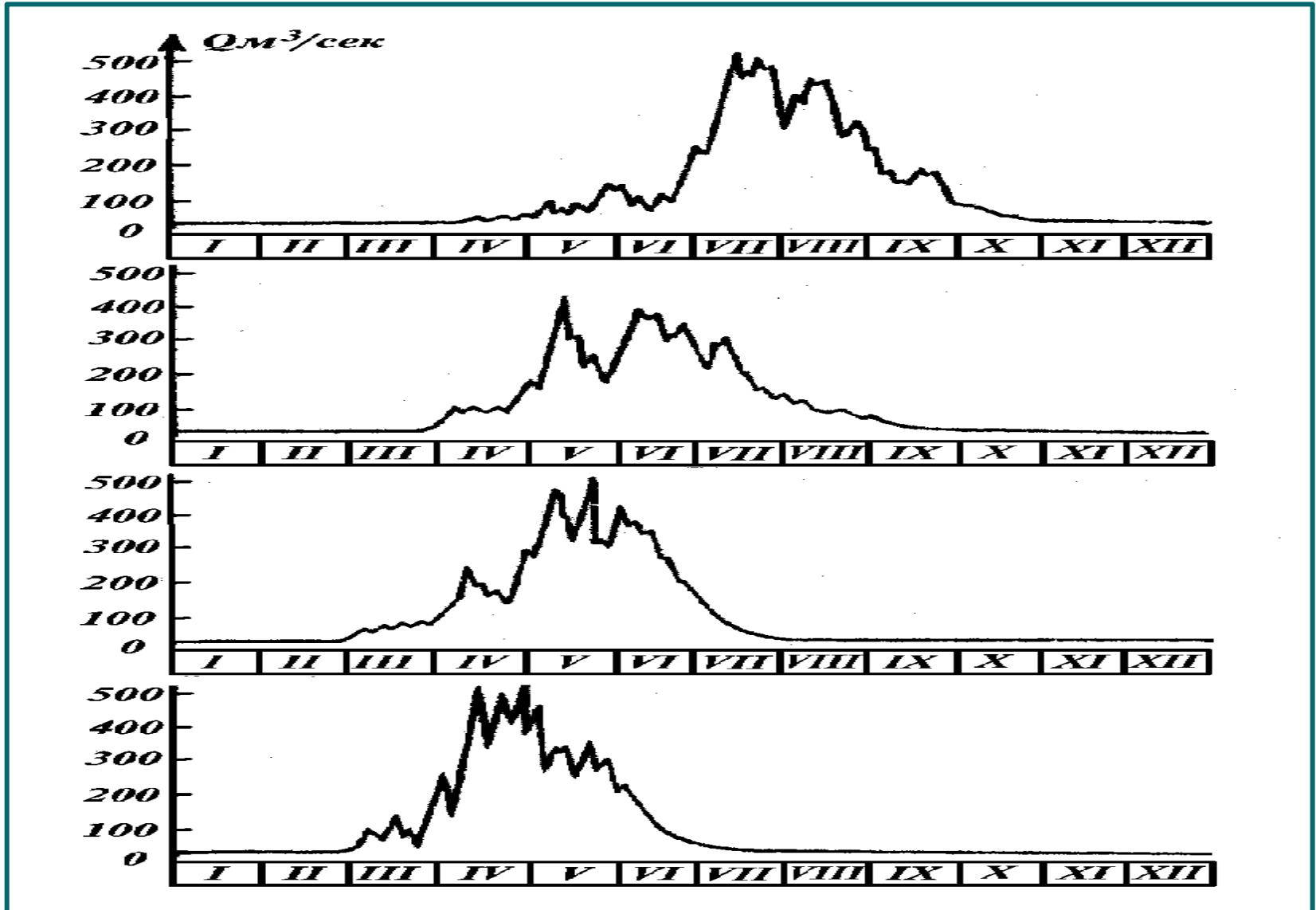
- Дарёларни сув тўплаш ҳавзалари анча паст жойлашган, мавсумий қор ва қорликлар ҳисобига тўйинади. Дарёлар оқими йилларо ва йил давомида кескин ўзгариб туради, тўлин сув даври март- май ойларида кузатилади (Қашқадарё, Сангардак, Ғовасой, Ясси дарёлар мисол бўлади).

Қор-ёмғир сувларидан тўйинувчи дарёлар

- Дарёлар тўйинишида ёмғир сувлари ҳиссаси бошқа турдаги манбалардан салмоқли бўлади (Оҳангарон, Арис, Калас, Туркманистон дарёлари).

Дарё гидрографи

Дарё гидрографи деб, дарёнинг айрим сув ўлчаш жойидаги сув сарфларининг йил давомидаги ўзгариш графигига айтилади

Дарёларнинг тўйиниш характериға кўра қайси типға киришини кўрсатувчи мезонлар (В.Л.Шульц таснифи бўйича)

Дарёларнинг типлари	Дарёларнинг қайси типға киришини кўрсатувчи мезонлар		
	$\delta = (W_{\text{YII-IX}}) / (W_{\text{III-YI}})$	$W_{\text{YII-IX}}$, йиллик оқимға нисбатан % ҳисобида	Сув энг кўп бўладиган ойлар
Музлик-қор сувларидан тўйинадиган дарёлар	≥ 1.00	≥38	YII, YIII
Қор-музлик сувларидан тўйинадиган дарёлар	0.99-0.26	40-17	Y, YI
Қор сувларидан тўйинадиган дарёлар	0.27-0.18	16-12	IY, Y
Қор-ёмғир сувларидан тўйинадиган дарёлар	0.17-0.00	13-0	III, IY, Y